

Styrelsen och verkställande direktören för

Linköpings Stadshus AB (publ)

org nr 556706-9793

får härmed avge

årsredovisning

och koncernredovisning

för räkenskapsåret 1 januari - 31 december 2016

FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE

Styrelsen och verkställande direktören för Linköpings Stadshus AB (publ), med säte i Linköping, får härmed avge årsredovisning och koncernredovisning för 2016.

Bolagets ändamål och verksamhet

Bolaget har till föremål för sin verksamhet att övergripande samordna de kommunala bolagens verksamheter genom att äga och förvalta aktier och andelar i kommunala företag inom Linköpings kommun.

Ändamålet med bolagets verksamhet är att samordna ägaransvaret för de kommunala företagen inom Linköpings kommun i syfte att uppnå samordning och ett optimalt resursutnyttjande och aktivera de kommunala bolagen i kommunens tillväxt.

Linköpings Stadshus AB (publ) ägs i sin helhet av Linköpings kommun och är moderbolag för Tekniska verken i Linköping AB (publ), AB Stångåstaden (publ), Lejonfastigheter AB (publ), Sankt Kors Fastighets AB, Visit Linköping & Co AB, Näringslivsutveckling i Linköping AB, Resecentrum Mark o Exploatering i Linköping AB, Linköping City Airport AB, Linköpingsexpo AB samt Mjärdevi Science Park AB. För information om respektive dotterbolags verksamhet hänvisas till dotterbolagens egna årsredovisningar.

Under året har interna omstruktureringar av bolagen skett genom att Mjärdevi Science Park AB blivit ett dotterbolag. Det var tidigare ett dotterbolag till Näringslivsutveckling i Linköping AB.

Koncernens styrning

Ägaren, Linköpings kommun, utser ledamöter och suppleanter i koncernens bolag. Styrelserna väljs normalt för samma tidsperiod som gäller för allmänna val.

Ägaren har utfärdat generella och särskilda ägardirektiv för verksamheterna. Ägaren fastställer också finansiella mål för soliditet och avkastning. Förutom sedvanlig rapportering följs verksamheten genom ägardialoger vilka hålls minst en gång om året, oftare för de större bolagen. Moderbolagets uppgift är även att samordna och bereda frågor gällande dotterbolagens verksamhet där Kommunfullmäktiges godkännande krävs.

Styrelsen ska enligt aktiebolagslagen (ABL) se till att bolagets organisation är utformad så att bokföring, medelsförvaltning och bolagets ekonomiska förhållanden i övrigt kontrolleras på ett betryggande sätt. Verkställande direktören ska enligt ABL sköta den löpande förvaltningen enligt styrelsens riktlinjer och anvisningar. Styrelsens arbetsordning, vd-instruktion, rapporteringsinstruktion, attestordning och finanspolicy fastställs årligen av styrelsen.

Hållbarhet

Hållbarhetsfrågorna är strategiskt viktiga och ges stor prioritet i dotterbolagens verksamheter. De största dotterbolagen lämnar egna hållbarhetsredovisningar.

Koncernen bedriver 16 (33) tillståndspliktiga och 15 (15) anmälningspliktiga verksamheter enligt miljöbalken inom Tekniska verken-koncernen. Koncernens kärnverksamhet inom energiområdets är helt beroende av tillstånden för att fortlöpande bedriva verksamheterna på det sätt och i den omfattning som nu sker och som planeras för framtiden.

Resultat 2016

Koncernens rörelseresultat blev 895 mnkr (628). Förbättringen förklaras huvudsakligen av att Tekniska verken i Linköping AB (publ) gjorde en stor resultatförbättring. Även fastighetsbolagen AB Stångåstaden (publ) och Sankt Kors Fastighets AB gjorde bättre resultat. Årets resultat i moderbolaget uppgick till 349 mnkr (154). Förändringen förklaras av att moderbolaget har tagit emot mer koncernbidrag än föregående år. Exkluderas de skattemässiga transaktionerna var resultatet 107 mnkr (84). Förklaringen är lägre utdelningar men också lägre räntekostnader.

Flerårsjämförelse

Ekonomisk utveckling i sammandrag.

<i>Koncernen</i>		2016	2015	2014	2013
Nettoomsättning	mnkr	6 757	6 514	6 701	6 973
Resultat efter finansiella poster	mnkr	576	275	395	311
Balansomslutning	mnkr	26 369	25 197	24 466	23 931
Synlig soliditet	%	20,6	19,8	19,9	18,9
Avkastning på totalt kapital	%	3,5	2,5	3,5	3,4
Avkastning på eget kapital	%	11,1	5,6	8,4	6,8

<i>Moderbolaget</i>		2016	2015	2014	2013
Nettoomsättning	mnkr	7	7	7	-
Resultat efter finansiella poster	mnkr	-18	18	-53	-195
Balansomslutning	mnkr	12 367	11 968	11 621	11 228
Synlig soliditet	%	41,0	39,4	39,3	39,5
Avkastning på totalt kapital	%	1,0	1,4	1,1	0,2
Avkastning på eget kapital	%	-0,4	0,4	-1,2	-4,5

Nyckeltalsdefinitioner

Synlig soliditet - Eget kapital/ balansomslutning

Avkastning på totalt kapital - Resultat efter finansiella poster plus finansiella kostnader/genomsnittlig balansomslutning

Avkastning på eget kapital - Resultat efter finansiella poster/genomsnittligt eget kapital

Personal

Medelantalet anställda under året i koncernen uppgick till 1 226 (1 210) varav 2 (2) i moderbolaget. Av de anställda i koncernen var 784 (798) män och 442 (412) kvinnor. I moderbolaget var 1 (1) man och 1 (1) kvinna anställd.

Löner och sociala kostnader har belastat koncernresultaträkningen med 853 mnkr (834) varav de sociala kostnaderna utgjorde 281 mnkr (273). I moderbolaget har resultaträkningen belastats med 3 mnkr (3) varav de sociala kostnaderna utgjorde 1 mnkr (1).

Redogörelse för antal anställda och utbetalda löner för koncernen och moderbolaget redovisas i noterna.

Eget kapital

	Aktie- kapital	Annat eget kapital inkl årets resultat	Summa eget kapital hänförligt till moderbolagets aktieägare	Minoritets- intresse	Summa eget kapital
<i>Koncernen</i>					
Vid årets ingång 2015-01-01	1 634	2 995	4 629	235	4 864
Effekt av ägarförändring		16	16	-122	-106
Övriga poster		1	1		1
Årets resultat		212	212	11	223
Vid årets slut 2015-12-31	1 634	3 224	4 858	124	4 982
Effekt av ägarförändring				2	2
Aktieägartillskott från minoritet				4	4
Utdelning				-3	-3
Årets resultat		430	430	14	444
Vid årets slut 2016-12-31	1 634	3 654	5 288	141	5 429

	Aktie- kapital	Fritt eget kapital	Summa eget kapital
<i>Moderbolaget</i>			
Vid årets ingång 2015-01-01	1 634	2 888	4 522
Årets resultat		154	154
Vid årets slut 2015-12-31	1 634	3 042	4 676
Årets resultat		349	349
Vid årets slut 2016-12-31	1 634	3 391	5 025

Investeringar

Koncernens investeringar ligger på historiskt höga nivåer och uppgick totalt till 2 361 mnkr (2 276).

Risikfaktorer

Koncernens verksamhet exponeras för ett stort antal risker. För dotterbolagen hanteras dess i respektive bolags årsredovisning.

För moderbolagets del är de finansiella riskerna viktigast. De för Linköping Stadshus ABs viktigaste finansiella riskerna är finansieringsrisk och ränterisk. Finansieringspolicyn reglerar hur dessa risker ska hanteras. Bolaget arbetar aktivt med flera finansieringskällor för att minska finansieringsrisken. Kreditlöften finns på betryggande nivåer. Ränterisken hanteras med finansiella instrument som ger ett skydd mot snabba marknadsfluktuationer. Långsiktigt stigande räntor innebär ökade kostnader. Utsattheten för detta kvantifieras i bolagens flerårsplaner.

Förväntningar på den framtida utvecklingen

Koncernens utveckling är också i fortsatt hög grad knuten till utvecklingen på fastighets- respektive energimarknaderna, där koncernen har sina ekonomiskt tyngsta verksamhetsområden. Riskerna för de närmaste åren bedöms vara inom energiområdet varför dessa frågor hålls under uppsikt.

Koncernen är finansiellt mycket stark. Moderbolaget och de största dotterbolagen har alla rating i Standard & Poors A-segment. En förstärkt samverkan inom koncernen och med kommunen bedöms kunna stärka koncernens position ytterligare.

Fastighetsförvaltning

Bostadsmarknaden i Linköping är mycket stark och någon vakansproblematik finns inte. Utmaningen är istället att i en överhettad marknad kunna bygga tillräckligt med såväl bostäder som offentliga lokaler. Detta bedöms som ytterst angeläget för Linköpings möjligheter till fortsatt positiv utveckling. De fastighetsförvaltande bolagen ligger utvecklingsmässigt långt framme vid nationella jämförelser. De fortsätter sitt långsiktiga arbete med att effektivisera drift och energiförsörjning samtidigt som målen avseende kundnöjdhet är högt ställda.

Energi och miljö

Tekniska verken har under året fortsatt att verka för ett väl fungerande och långsiktigt hållbart samhälle genom att erbjuda produkter och tjänster inom vatten, fjärrvärme, fjärrkyla, avfallshantering, el, elnät, bredband och biogas. Koncernen erbjuder produkter och tjänster till attraktiva priser, med god leveranssäkerhet och är ledande avseende miljö- och klimataspekter.

Värdering

Linköpings kommun lät under 2014 göra en extern värdering av koncernen, vilken utförts av KPMG AB. Värderingen visar på mycket stora övervärden av koncernens bolag. En mycket försiktig beräkning ger övervärden på 9 000 mnkr. Om hänsyn tas till vad som kallas värdepotential, bland annat innebärande att fastigheter säljs i bolagsform, ökar summan till 13 000 mnkr. Under 2015 och 2016 har marknadsvärdena på fastigheter ökat radikalt varför övervärdena nu är ännu större.

Styrelsens yttrande avseende föreslagna vinstdisposition

Verksamhetens art och omfattning framgår av årsredovisningen. Riskerna bedöms vara normala för de branscher som koncernen är verksam inom. Den föreslagna utdelningen utgör cirka en procent av bolagets och koncernens egna kapital. Bolagets och koncernens ekonomiska ställning framgår av årsredovisningen och ger inte upphov till annan bedömning än att bolaget kan fortsätta sin verksamhet. Årsredovisningen innehåller också uppgifter om tillämplande principer för värdering av tillgångar, avsättningar och skulder. Den föreslagna utdelningen reducerar bolagets soliditet till 40,7 %. Bolagets likviditetsprognos innefattar beredskap för att klara löpande betalningsförpliktelser på kort och lång sikt samt framtida nödvändiga investeringar. Det är styrelsens uppfattning att en allsidig bedömning av bolagets och koncernens ekonomiska ställning medför att utdelningen är försvarlig med hänsyn till de krav som verksamhetens art, omfattning och risker ställer på storleken av bolagets och koncernens konsolideringskrav, likviditet och ställning i övrigt.

Förslag till vinstdisposition

Moderbolagets fria vinstmedel uppgår till 3 392 332 226 kronor enligt följande:

balanserade vinstmedel	3 043 197 575 kronor
årets resultat	349 134 651 kronor
totalt	<u>3 392 332 226 kronor</u>

Styrelsen föreslår årsstämman att till förfogande stående vinstmedel, 3 392 332 226 kronor disponeras enligt följande:

utdelning	55 000 000 kronor
balanseras i ny räkning	3 337 332 226 kronor
totalt	<u>3 392 332 226 kronor</u>

Övriga vinstdispositioner och koncernbidrag

Moderbolaget erhöll utdelningsbetingade koncernbidrag från dotterbolagen Tekniska verken i Linköping AB (publ) med 187 mnkr, Lejonfastigheter AB (publ) med 39 mnkr och Sankt Kors Fastighet AB med 4 mnkr. Linköping City Airport AB erhöll 40 mnkr i koncernbidrag. AB Stångåstaden lämnade utdelning på 60 mnkr varav 55 mnkr avsåg så kallade bostadspolitiska medel. Dessa lämnas av Linköping Stadshus AB vidare att användas enligt av Kommunfullmäktige särskilt fattade beslut. Totalt uppgick utdelningarna från dotterbolagen med 112 mnkr. Moderbolaget erhöll skattebetingade koncernbidrag med 311 mnkr och lämnade 67 mnkr för skatteoptimering inom Stadshuskoncernen.

Vad beträffar företagets resultat och ställning i övrigt hänvisas till efterföljande resultat- och balansräkningar med tillhörande bokslutskommentarer.

RESULTATRÄKNING - KONCERNEI

		2016 (mkr)	2015 (mkr)
Nettoomsättning exkl punktskatter	Not 3,5	6 757	6 514
Aktiverat arbete för egen räkning		119	136
Övriga rörelseintäkter	Not 4	<u>127</u>	<u>122</u>
		7 003	6 772
Andelar i intresseföretags resultat		-11	-1
Rörelsens kostnader			
Råvaror och andra direkta kostnader		-655	-673
Handelsvaror		-1 679	-1 666
Övriga externa kostnader	Not 5-6	-1 654	-1 611
Personalkostnader	Not 7	-888	-866
Av- och nedskrivning av materiella och immateriella anläggningstillgångar	Not 8	-1 216	-1 315
Övriga rörelsekostnader		<u>-5</u>	<u>-12</u>
Rörelseresultat	Not 9	895	628
Resultat från värdepapper och fordringar som är anläggningstillgång		-1	-
Övriga ränteintäkter och liknande resultatposter	Not 11	14	4
Räntekostnader och liknande resultatposter	Not 12	<u>-332</u>	<u>-357</u>
Resultat före skatt		576	275
Skatt på årets resultat	Not 14	<u>-132</u>	<u>-52</u>
Årets resultat		444	223
Varav hänförligt till			
Moderbolagets aktieägare		430	212
Minoritetens andel		14	11

BALANSRÄKNING - KONCERNEN

TILLGÅNGAR		2016 (mnkr)	2015 (mnkr)
Anläggningstillgångar			
Immateriella anläggningstillgångar			
Koncessioner, patent, licenser, varumärken och liknande rättigheter	Not 15	6	5
Fallrätter, ledningsrätter och andra nyttjanderätter	Not 16	-	-
Goodwill	Not 17	13	21
Summa immateriella anläggningstillgångar		19	26
Materiella anläggningstillgångar			
Byggnader, mark och markanläggningar	Not 18	12 843	12 448
Förbättringsutgifter på annans fastighet	Not 19	16	13
Maskiner och andra tekniska anläggningar	Not 20	8 715	8 767
Inventarier, verktyg och installationer	Not 21	143	136
Pågående nyanläggningar och förskott avseende materiella anläggningstillgångar	Not 22	1 787	1 131
Summa materiella anläggningstillgångar		23 504	22 495
Finansiella anläggningstillgångar			
Aktier och andelar i intressebolag	Not 24	168	165
Fordringar hos intressebolag	Not 25	64	45
Ägarintresse i övriga företag	Not 26	-	2
Andra långfristiga fordringar	Not 27	62	74
Summa finansiella anläggningstillgångar		294	286
Summa anläggningstillgångar		23 817	22 807
Omsättningstillgångar			
Varulager m m			
Råvaror och förnödenheter		83	86
Omsättningsfastigheter		180	168
Summa varulager m m		263	254
Kortfristiga fordringar			
Kundfordringar		531	479
Fordringar hos intressebolag		13	-
Elcertifikat		245	285
Skattefordringar		77	137
Övriga fordringar	Not 28	631	636
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	Not 29	557	483
Summa kortfristiga fordringar		2 054	2 020
Kassa och bank		235	116
Summa omsättningstillgångar		2 552	2 390
SUMMA TILLGÅNGAR		26 369	25 197

BALANSRÄKNING - KONCERNEN

SKULDER OCH EGET KAPITAL

		2016 (mnkr)	2015 (mnkr)
Eget kapital			
Aktiekapital		1 634	1 634
Annat eget kapital		3 224	3 012
Årets resultat		430	212
Summa eget kapital hänförligt till moderföretagets aktieägare		5 288	4 858
Minoritetsintresse utöver årets resultat		127	113
Årets resultat hänförligt till minoriteten		14	11
Summa eget kapital		5 429	4 982
Avsättningar			
Avsättningar till pensioner och liknande förpliktelser		21	23
Avsättningar för uppskjuten skatt	Not 32	2 052	1 999
Övriga avsättningar	Not 33	134	132
Summa avsättningar		2 207	2 154
Långfristiga skulder			
Skulder till kreditinstitut	Not 34	7 634	9 005
Övriga skulder		265	209
Summa långfristiga skulder	Not 35	7 899	9 214
Kortfristiga skulder			
Skulder till kreditinstitut		8 641	6 695
Checkräkningskredit	Not 36	-	-
Förskott från kunder		1	27
Leverantörsskulder		580	518
Övriga skulder		271	240
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	Not 37	1 341	1 367
Summa kortfristiga skulder		10 834	8 847
SUMMA SKULDER OCH EGET KAPITAL		26 369	25 197

KASSAFLÖDESANALYS - KONCERNEN

		2016	2015
		(mnkr)	(mnkr)
Den löpande verksamheten			
Resultat efter finansiella poster		576	275
Av- och nedskrivning av materiella och immateriella anläggningstillgångar		1 216	1 315
Betald skatt		-19	-125
Minoritetsandelar		-	-
Justering för poster som inte ingår i kassaflödet	Not 38	20	-7
Kassaflöde från den löpande verksamheten före förändringar av rörelsekapital		1 793	1 458
<i>Kassaflöde från förändringar i rörelsekapital</i>			
Ökning(-)/Minskning(+) av varulager		-9	78
Ökning(-)/Minskning(+) av rörelsefordringar		-62	307
Ökning(+)/Minskning(-) av rörelseskulder		177	-11
Kassaflöde från den löpande verksamheten		1 899	1 832
Investeringsverksamheten			
Förvärv av materiella anläggningstillgångar		-2 401	-2 298
Avyttring av materiella anläggningstillgångar		40	22
Förvärv av dotterbolag		-	-
Avyttring av dotterbolag		-	-
Investering i finansiella tillgångar		-13	6
Förändring av lån till intressebolag		-6	-
Kassaflöde från investeringsverksamheten		-2 380	-2 270
Finansieringsverksamheten			
Förändring av låneskuld		631	430
Utlösen minoritet		2	-105
Kassaflöde från finansieringsverksamheten		633	325
Årets kassaflöde		152	-113
Likvida medel vid årets början		636	749
Övertagna likvida medel			
Likvida medel vid årets slut	Not 39	788	636

RESULTATRÄKNING - MODERBOLAGE

		2016 (mnkr)	2015 (mnkr)
Nettoomsättning	Not 3	<u>7</u>	<u>7</u>
		7	7
Rörelsens kostnader			
Övriga externa kostnader	Not 6	-9	-9
Personalkostnader	Not 7	<u>-4</u>	<u>-4</u>
Rörelseresultat		-6	-6
Resultat från andelar i koncernbolag	Not 10	112	154
Övriga ränteintäkter och liknande resultatposter	Not 11	12	12
Räntekostnader och liknande resultatposter	Not 12	<u>-136</u>	<u>-142</u>
Resultat efter finansiella poster		-18	18
Bokslutsdispositioner	Not 13	434	136
Skatt på årets resultat	Not 14	<u>-67</u>	<u>-</u>
Årets resultat		349	154

BALANSRÄKNING - MODERBOLAGET

TILLGÅNGAR		2016	2015
		(mnkr)	(mnkr)
Anläggningstillgångar			
Finansiella anläggningstillgångar			
Andelar i koncernbolag	Not 23	11 238	10 993
Fordringar hos koncernbolag		688	626
Summa finansiella anläggningstillgångar		11 926	11 619
Summa anläggningstillgångar		11 926	11 619
Omsättningstillgångar			
Kortfristiga fordringar			
Fordringar hos koncernbolag		347	271
Skattefordran		-	59
Övriga fordringar	Not 28	89	9
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter		-	-
Summa kortfristiga fordringar		436	339
Kassa och bank		5	10
Summa omsättningstillgångar		441	349
SUMMA TILLGÅNGAR		12 367	11 968

BALANSRÄKNING - MODERBOLAGET

SKULDER OCH EGET KAPITAL		2016	2015
		(mnr)	(mnr)
Eget kapital			
<i>Bundet eget kapital</i>			
Aktiekapital	Not 30	<u>1 634</u>	<u>1 634</u>
		1 634	1 634
<i>Fritt eget kapital</i>			
Fria reserver		3 043	2 888
Årets resultat		<u>349</u>	<u>154</u>
		3 392	3 042
Summa eget kapital		5 026	4 676
Obeskattade reserver	Not 31	50	50
Långfristiga skulder			
Skulder till kreditinstitut	Not 34	<u>2 725</u>	<u>4 050</u>
Summa långfristiga skulder	Not 35	2 725	4 050
Kortfristiga skulder			
Skulder till kreditinstitut		4 550	3 150
Checkräkningskredit	Not 36	-	-
Leverantörsskulder		-	2
Skulder till koncernbolag		1	3
Skatteskulder		3	-
Övriga skulder		-	2
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	Not 37	<u>12</u>	<u>35</u>
Summa kortfristiga skulder		4 566	3 192
SUMMA SKULDER OCH EGET KAPITAL		12 367	11 968

KASSAFLÖDESANALYS - MODERBOLAGET

	2016 (mnkr)	2015 (mnkr)
Den löpande verksamheten		
Resultat efter finansiella poster	-18	18
Justering för poster som inte ingår i kassaflödet	-135	-132
Betald skatt	-5	-120
Kassaflöde från den löpande verksamheten före förändringar av rörelsekapital	-158	-234
<i>Kassaflöde från förändringar i rörelsekapital</i>		
Ökning(-)/Minskning(+) av rörelsefordringar	3	2
Ökning(+)/Minskning(-) av rörelseskulder	-1	34
Kassaflöde från den löpande verksamheten	-156	-198
Investeringsverksamheten		
Lån till dotterbolag	-62	-284
Koncernbidrag, utdelning och aktieägartillskott	219	203
Förvärv av dotterbolag	-2	-
Kassaflöde från investeringsverksamheten	155	-81
Finansieringsverksamheten		
Upptagna lån	75	250
Kassaflöde från finansieringsverksamheten	75	250
Årets kassaflöde	74	-29
Likvida medel vid årets början	19	48
Likvida medel vid årets slut	93	19

Not 38

Not 39

Not 1 REDOVISNINGS- OCH VÄRDERINGSPRINCIPER

Belopp i mnkr om inget annat anges

Linköpings Stadshus ABs års- och koncernredovisning har upprättats enligt årsredovisningslagen och Bokföringsnämndens allmänna råd BFAR 2012:1 Årsredovisning och koncernredovisning (K3).

Koncernredovisning

Koncernredovisningen omfattar verksamheten i moderföretaget och samtliga dotterföretag fram till och med 31 december 2016. Dotterföretag är företag i vilka moderföretaget direkt eller indirekt innehar mer än 50% av röstetalet eller på annat sätt har ett bestämmande inflytande över den driftsmässiga och finansiella styrningen.

Dotterföretag redovisas enligt förvärvsmetoden innebärande att ett förvärv av dotterföretag betraktas som en transaktion varigenom koncernen indirekt förvärvar dotterföretagets tillgångar och övertar dess skulder.

Genom en förvärvsanalys i anslutning till rörelseförvärvet fastställs anskaffningsvärdet för andelarna eller rörelsen samt det verkliga värdet av förvärvade identifierbara tillgångar, övertagna skulder och ansvarsförbindelser. Uppskjuten skatt beaktas vid skillnader mellan redovisat och skattemässigt värde på alla poster utom goodwill. Skillnaden mellan anskaffningsvärdet för dotterföretagsaktierna och det verkliga värdet av förvärvade tillgångar, övertagna skulder och ansvarsförbindelser utgör goodwill eller, om beloppet är negativt, negativ goodwill. Värdet av minoritetens andel läggs till anskaffningsvärdet. Minoritetsintressen värderas med utgångspunkt från anskaffningsvärdet för aktierna.

Dotterföretagen inkluderas i koncernredovisningen från och med förvärvstidpunkten och till och med avyttringstidpunkten.

Förvärv och avyttringar av minoritetsandelar redovisas inom eget kapital.

Belopp som redovisas för dotterföretag har justerats där så krävs för att säkerställa överensstämmelse med koncernens redovisningsprinciper.

Koncernuppgifter

Bolaget är helägt av Linköpings kommun. I koncernen ingår dotterbolagen Tekniska Verken i Linköping AB (publ), org nr 556004-9727, AB Stångåstaden (publ), org nr 556041-6850, Visit Linköping & Co, org nr 556696-9464, Sankt Kors Fastighets AB, org nr 556026-4342, Lejonfastigheter AB (publ), org nr 556477-7851, Näringslivsutveckling i Linköping AB, org nr 556706-9850, Resecentrum Mark och Exploatering AB, org nr 556706-9801, Linköping City Airport AB, org nr 556819-3634, Linköpingsexpo AB, org nr 556887-4332 och Mjärdevi Science Park AB, org nr 556478-9864.

Intressebolag

Intresseföretag är de företag där koncernen innehar ett betydande inflytande över den driftsmässiga och finansiella styrningen, vanligtvis genom att koncernen äger mellan 20% och 50% av röstetalen.

Vid förvärv av intresseföretag upprättas en förvärvsanalys på samma sätt som vid förvärv av dotterföretag.

Intresseföretag redovisas enligt kapitalandelsmetoden från och med den tidpunkt då det betydande inflytandet erhålls till dess att det upphör. Kapitalandelsmetoden innebär att koncernens andel av intresseföretagets resultat efter skatt redovisas på egen rad inom rörelseresultatet. Detta belopp justerar koncernens redovisade värde på andelarna i intresseföretaget.

Gemensamt styrda företag

Gemensamt styrda företag är en typ av joint venture och är redovisningsmässigt de verksamheter där koncernen genom samarbetsavtal med en eller flera parter har ett gemensamt bestämmande inflytande över den driftsmässiga och finansiella styrningen. I det fall koncernen äger andelar i ett sådant gemensamt styrt företag konsolideras detta enligt klyvningsmetoden varigenom koncernen rad för rad redovisar sin andel av dess tillgångar, skulder, intäkter och kostnader.

Transaktioner som elimineras vid konsolidering

Koncerninterna fordringar, skulder, intäkter, kostnader, vinster och förluster som uppkommit genom transaktioner mellan koncernföretag elimineras i sin helhet vid upprättande av koncernredovisningen.

Vinster som uppkommer från transaktioner med intresseföretag och joint ventures elimineras i den utsträckning som motsvarar koncernens ägarandel i företaget. Förluster elimineras på samma sätt som vinster men betraktas som en nedskrivningsindikation.

Resultaträkning

Intäktsredovisning

Nettoomsättningen omfattar försäljningsintäkter från kärnverksamheten, det vill säga produktion, försäljning och distribution av el, värme och kyla, försäljning av gas, elhandel, anslutningsavgifter, avfallshantering samt andra intäkter såsom entreprenadavtal och uthyrning.

Belopp som erhålls för annans räkning ingår inte i koncernens intäkter. I de fall varor och tjänster byts mot likartade varor och tjänster redovisas ingen intäkt.

Samtliga intäkter värderas till det belopp som influtit eller beräknas inflyta, det vill säga med hänsyn till rabatter och efter avdrag för moms och energiskatter, och redovisas i posten Nettoomsättning.

Försäljning och distribution av energi

Energiförsäljning intäktsredovisas vid leveranstidpunkten.

Anslutningsavgifter exklusive va-verksamhet

Avgifter för anslutning till nät för el, värme, bredband eller kyla intäktsredovisas vid tidpunkten för anslutningen till den del som inte avser att täcka framtida åtaganden. Eventuella avgiftsdelar som avser framtida åtaganden minskar enligt avtalet med kunden.

Vatten- och avloppsverksamhet

Vatten- och avloppsverksamheten (va-verksamheten) prissätts genom beslut av va-huvudmannen. Prissättning sker enligt Lagen om allmänna vattentjänster enligt en självkostnadsmodell som innebär att om va-huvudmannen beslutat en för hög taxa uppkommer en återbetalningsskyldighet till kunderna som regleras enligt Lagen om allmänna vattentjänster.

Anslutningsavgifter för va, även benämnd anläggningsavgift, intäktsredovisas i enlighet med va-lagens bestämmelser enligt följande:

De faktiska kostnaderna i samband med anslutningen är ringa i förhållande till anläggningens totala anskaffningsvärde varför avskrivningarna i sin helhet fördelas över anläggningens vägda nyttjandeperiod.

Tjänste- och entreprenaduppdrag

Tjänste- och entreprenaduppdrag redovisas enligt principen om successiv vinstavräkning, det vill säga att intäkter och kostnader redovisas i förhållande till projektets färdigställandegrad. Färdigställandegraden fastställs genom en jämförelse mellan beräknade och faktiska utgifter på balansdagen.

Befarade förluster redovisas omedelbart.

Elcertifikat

Intäkter av elcertifikat som tilldelats från Svenska Kraftnät genom egen produktion redovisas i den månad som produktion sker. Elcertifikat värderas till elcertifikatets verkliga värde för produktionsmånaden och ingår i posten Nettoomsättning.

Utsläppsrätter

Intäkter från utsläppsrätter redovisas i takt med att tilldelning görs. Utsläppsrätter värderas till verkligt värde vid tilldelningstidpunkten.

Handelsvaror

Intäktsredovisning av handelsvaror görs vid leverans till kund och efter kundens accept.

Hysesintäkter

Hysesintäkter aviseras i förskott men redovisas så att endast den del som belöper på perioden redovisas som intäkt. Vidaredebiterade kostnader för bland annat fastighetsskatt, värme, vatten och el redovisas i posten "Övriga intäkter".

Portföljförvaltning

Koncernen bedriver aktiv handel med elderivat. Denna redovisas i resultaträkningen i takt med att affärer avslutas.

Försäkringsersättningar

Vid driftsstopp, skador etc. som helt eller delvis täcks av försäkringsersättning redovisas en beräknad försäkringsersättning när denna kan beräknas på ett tillförlitligt sätt. Försäkringsersättningar redovisas i posten Övriga rörelseintäkter.

Ränteintäkter

Ränteintäkter redovisas i takt med att de intjänas. Beräkning av ränteintäkter görs på basis av den underliggande tillgångens avkastning enligt effektivräntemetoden.

Royaltyintäkter

Royaltyintäkter redovisas när det är sannolikt att de ekonomiska förmåner som är förknippade med avtalet kommer att tillfalla koncernen och att dessa kan beräknas på ett tillförlitligt sätt. Periodisering görs i enlighet med avtalets ekonomiska innebörd.

Erhållna utdelningar

Intäkter från utdelningar redovisas när rätten att erhålla betalning fastställs.

Offentliga bidrag

Offentliga bidrag intäktsredovisas när koncernen har uppfyllt de villkor som är förknippade med bidraget och det föreligger rimlig säkerhet att bidraget kommer att erhållas. Bidrag som koncernen erhållit men där alla villkor ännu inte är uppfyllda redovisas som skuld.

Bidrag som erhållits för förvärv av en anläggningstillgång reducerar anläggningstillgångens redovisade anskaffningsvärde. Övriga offentliga bidrag redovisas i posten Övriga rörelseintäkter.

Leasing

Leasingavtal klassificeras antingen som finansiell eller operationell leasing. Finansiell leasing föreligger då de ekonomiska riskerna och fördelarna som är förknippade med ägande i allt väsentligt är överförda till leasetagaren. Övriga leasingavtal är operationella leasingavtal. Klassificering av leasingavtal görs vid leasingavtalets ingående.

Rättigheter och skyldigheter enligt finansiella leasingavtal där koncernen är leasetagare redovisas i koncernredovisningen som tillgång och skuld i balansräkningen. Tillgången och skulden redovisas vid första redovisningstillfället till det lägsta av tillgångens verkliga värde och nuvärdet av minimileaseavgifterna.

Leasade tillgångar skrivs av linjärt över den beräknade nyttjandeperioden.

Förpliktelsen enligt finansiella leasingavtal redovisas som lång- respektive kortfristig skuld. Betalningar av minimileaseavgifter redovisas som ränta och amortering av skulderna.

Minimileaseavgifter enligt finansiella leasingavtal fördelas mellan leasingkostnad och amortering på den utestående skulden. Räntekostnaden fördelas över leasingperioden så att varje räkenskapsår belastas med ett belopp som motsvarar en fast räntesats för den under respektive räkenskapsår redovisade skulden. Variabla avgifter kostnadsförs under det räkenskapsår som de uppkommer.

Minimiliseavgifter enligt operationella leasingavtal där koncernen är leasetagare kostnadsförs linjärt över leasingperioden.

Tillgångar som hyrs ut enligt operationella leasingavtal kvarstår i koncernen som materiella anläggningstillgångar eftersom rättigheter och skyldigheter enligt leasingavtalen kvarstår hos koncernen. Dessa tillgångar värderas på samma sätt som övriga materiella anläggningstillgångar.

Ersättningar till anställda

Kortfristiga ersättningar

Kortfristiga ersättningar såsom löner, sociala avgifter, semester, bonus, bilersättningar och liknande är ersättningar som förfaller inom 12 månader från balansdagen det är som den anställde tjänar in ersättningen och kostnadsförs löpande om inte utgiften inkluderats i anskaffningsvärdet för en anläggningstillgång. Kortfristiga ersättningar värderas till det odiskonterade beloppet som koncernen förväntas betala till följd av den outnyttjade rättigheten.

Avgiftsbestämda pensionsplaner

Avgiftsbestämda pensionsplaner är planer för ersättningar efter avslutad anställning enligt vilka fastställda avgifter betalas till en separat juridisk enhet. Någon rättslig eller informell förpliktelse att betala ytterligare avgifter finns inte i de fall den juridiska enheten inte har tillräckliga tillgångar för att betala alla ersättningar till de anställda. Avgifter till avgiftsbestämda pensionsplaner kostnadsförs under det räkenskapsår de avser.

Koncernens pensionsförpliktelse enligt allmän pensionsplan täcks genom försäkringspremier i Alecta. Pensionsåtaganden till och med 1994 redovisas som avsättning för pensioner.

Förmånsbestämda pensionsplaner

Förmånsbestämda pensionsplaner är andra planer än avgiftsbestämda pensionsplaner.

Koncernens förmånsbestämda planer som regleras genom betalning av pensionspremier redovisas som avgiftsbestämda pensionsplaner och kostnadsförs därmed i den period där den relevanta tjänsten utförs. Koncernen har även förmånsbestämda planer i egen regi hos Försäkringsbolaget PRI Pensionsgaranti och värderar därmed denna i enlighet med den erhållna uppgiften. Förpliktelsen värderas till det belopp som PRI beräknar årligen.

Ersättningar vid uppsägning

En avsättning för avgångsvederlag redovisas endast om koncernen är förpliktad att avsluta en anställning före den normala tidpunkten eller när ersättningar lämnas som ett erbjudande för att uppmuntra frivillig avgång. Avsättning görs för den delen av uppsägningslönen som den anställde får utan arbetsplikt, med tillägg för sociala avgifter.

Låneutgifter

Samtliga låneutgifter kostnadsförs i den period som de hänförs till, oavsett hur de upplånade medlen har använts och redovisas i posten Räntekostnader och liknande resultatposter.

Avskrivningar

Immateriella och materiella anläggningstillgångar skrivs av linjärt över tillgångarnas eller komponenternas bedömda nyttjandeperiod. Avskrivningen beräknas på det avskrivningsbara beloppet vilket i de allra flesta fall utgörs av tillgångens anskaffningsvärde. I ett fåtal fall tas hänsyn till ett beräknat restvärde. Rättigheter som är baserade på avtal skrivs av över avtalstiden.

Mark och fallrättigheter har inte någon begränsad nyttjandeperiod och skrivs därför inte av.

|| H

Följande nyttjandeperioder tillämpas:

	Nyttjandeperiod
Immateriella anläggningstillgångar	
Koncessioner, patent, licenser, varumärken och liknande rättigheter	5-7 år
Ledningsrätter och andra nyttjanderätter	15-25 år
Goodwill	8-10 år
Materiella anläggningstillgångar	
Byggnader	20-100 år
Markanläggningar	20 år
Förbättringsutgift på annans fastighet	20 år
Maskiner och andra tekniska anläggningar	7-33 år
Inventarier, verktyg och installationer	3-20 år

Goodwill är främst kopplad till förvärvade verksamheters kundstock. Normalt kvarstår huvuddelen av kundstocken i mer än 5 år vilket motiverar bedömningen av en längre nyttjandeperiod och därmed avskrivningstid längre än 5 år. För goodwill avseende elhandelsverksamhet används 8 års avskrivningstid och för fjärrvärmeverksamhet används 10 års avskrivningstid.

Nedskrivningar

Nedskrivningar av immateriella och materiella anläggningstillgångar

Allmänna principer

Per balansdagen bedöms om det föreligger en indikation på att en tillgångs värde är lägre än dess redovisade värde. Om en sådan indikation finns beräknas tillgångens återvinningsvärde. Om återvinningsvärdet understiger redovisat värde görs en nedskrivning som kostnadsförs.

Immateriella anläggningstillgångar som inte är färdigställda ska nedskrivningsprövas årligen.

Nedskrivningsprövningen görs per varje enskild tillgång med ett oberoende flöde av inbetalningar. Vid behov behöver tillgångarna grupperas ihop till kassagenererande enheter för att identifiera inbetalningar som i allt väsentligt är oberoende av andra tillgångar eller grupper av tillgångar. Nedskrivningsprövning görs i dessa fall för hela den kassagenererande enheten. En nedskrivning redovisas när en tillgång eller en kassagenererande enhets redovisade värde överstiger återvinningsvärdet. Nedskrivningen belastar resultaträkningen.

Nedskrivningar av tillgångar i en kassagenererande enhet fördelas i första hand på goodwill. Därefter görs en proportionell nedskrivning av övriga tillgångar som ingår i enheten.

Beräkning av återvinningsvärdet

Återvinningsvärdet utgörs av det högsta av verkligt värde med avdrag för försäljningskostnader och nyttjandevärdet. Vid beräkning av nyttjandevärdet diskonteras framtida kassaflöden med en diskonteringsfaktor före skatt som återspeglar aktuella, marknadsmässiga bedömningar av pengars tidsvärde och den risk som är förknippad med den specifika tillgången eller den kassagenererande enheten. Beräkningen görs per tillgång eller kassagenererande enhet.

Återföring av nedskrivningar

Nedskrivningar av andra immateriella och materiella anläggningstillgångar än goodwill återförs om skälen som låg till grund för beräkningen av återvinningsvärdet vid den senaste nedskrivningen har förändrats.

Va-verksamheten

Materiella anläggningstillgångar inom den del av va-verksamheten som lyder under lagen av allmänna vattentjänster nedskrivningsprövas inte. Eventuella underskott inom va-verksamheten har va-huvudmännen rätt att få täckning för av va-kollektivet samtidigt som överskott inte är möjliga eftersom verksamheten ska tillämpa självkostnadsprincipen.

Nedskrivning av finansiella anläggningstillgångar

Allmänna principer

Per varje balansdag görs en bedömning av om det finns någon indikation på att en eller flera finansiella anläggningstillgångar har minskat i värde. Om en sådan indikation finns beräknas tillgångens återvinningsvärde, se ovan.

Aterföring av nedskrivning

Nedskrivning av finansiella anläggningstillgångar återförs om de skäl som låg till grund för nedskrivningen har förändrats.

Balansräkning

Immateriella anläggningstillgångar

Utvecklingsutgifter

Samtliga utvecklingsutgifter kostnadsförs i takt med att de uppkommer.

Goodwill

Goodwill representerar skillnaden mellan anskaffningsvärdet för ett rörelseförvärv eller ett inkrämsförvärv och det verkliga värdet av förvärvade tillgångar, skulder och ansvarsförbindelser.

Goodwill redovisas till anskaffningsvärde minskat med ackumulerade av- och nedskrivningar.

Övriga immateriella anläggningstillgångar

Övriga immateriella anläggningstillgångar inkluderar koncessioner, patent och liknande rättigheter. Dessa redovisas till anskaffningsvärde med avdrag för ackumulerade av- och nedskrivningar.

Borttagande från balansräkningen

Immateriell anläggningstillgång tas bort från balansräkningen vid utrangering eller avyttring eller när inte framtida ekonomiska fördelar väntas från användning, utrangering eller avyttring av tillgången.

När immateriella anläggningstillgångar avyttras bestäms realisationsresultatet som skillnaden mellan försäljningspriset och tillgångens redovisade värde och redovisas i resultaträkningen i någon av posterna Övriga rörelseintäkter eller Övriga rörelsekostnader.

Materiella anläggningstillgångar

Materiella anläggningstillgångar redovisas som tillgång i balansräkningen om det är sannolikt att framtida ekonomiska fördelar som är förknippade med tillgången sannolikt kommer att tillfalla koncernen och anskaffningsvärdet kan mätas på ett tillförlitligt sätt. Materiella anläggningstillgångar värderas till anskaffningsvärde med avdrag för ackumulerade av- och nedskrivningar.

Anskaffningsvärde

I anskaffningsvärdet ingår inköpspriset och utgifter som är direkt hänförliga till inköpet och syftar till att bringa tillgången på plats och i skick för att utnyttjas i enlighet med företagsledningens avsikt med förvärvet. Som direkt hänförliga utgifter hänförs utgifter för leverans, hantering, installation och montering, lagfarter samt konsulttjänster. Låneutgifter inräknas inte i anskaffningsvärdet. Anskaffningsvärdet reduceras med offentliga bidrag som erhållits för förvärv av anläggningstillgångar.

Anskaffningsvärdet för anläggningstillgångar med krav på återställande inkluderar en beräknad avsättning för återställande av hyrd mark samt nedmontering och bortforsling. Aktiverat belopp utgörs av nuvärdet av den uppskattade utgiften för återställande, nedmontering och bortforsling. Motsvarande belopp redovisas som avsättning.

Tillkommande utgifter

Tillkommande utgifter aktiveras endast om det är sannolikt att de framtida ekonomiska fördelar som är förknippade med tillgången kommer att komma koncernen till del och anskaffningsvärdet kan beräknas på ett tillförlitligt sätt. Utbyte av komponenter räknas in i tillgångens redovisade värde. Om inte kostnadsförs utgifter under det räkenskapsår som de uppkommer.

Reparationer och löpande underhåll kostnadsförs.

Förvaltningsfastigheter

I materiella anläggningstillgångar ingår även koncernens förvaltningsfastigheter. Förvaltningsfastigheter är fastigheter som innehas i syfte att erhålla hyresintäkter, värdestegring eller en kombination av dessa. Förvaltningsfastigheter redovisas till anskaffningsvärde med avdrag för av- och nedskrivningar.

Elcertifikat, utsläppsrätter och ursprungsgarantier

Elcertifikat, utsläppsrätter och ursprungsgarantier värderas till verkligt värde vid produktionstillfället (elcertifikat och ursprungsgarantier) eller tilldelning (utsläppsrätter). Dessa tillgångar utgör immateriella rättigheter och är att jämföras med betalningsmedel eftersom de som huvudregel ska användas för att reglera den skuld som uppkommer genom förbrukning eller försäljning.

Elcertifikat, utsläppsrätter och ursprungsgarantier som utgör kortfristiga innehav ingår i posten Övriga fordringar och värderas enligt lägsta värdets princip. Långfristiga innehav redovisas under rubriken Immateriella anläggningstillgångar och värderas till anskaffningsvärde med avdrag för ackumulerade nedskrivningar.

Finansiella instrument

Allmänna principer

Finansiella instrument redovisas initialt till anskaffningsvärde vilket motsvarar instrumentets verkliga värde med tillägg för transaktionskostnader.

En finansiell tillgång eller finansiell skuld redovisas i balansräkningen när koncernen blir part enligt instrumentets avtalsenliga villkor. Kundfordringar redovisas när faktura har skickats till kund. Skuld tas upp när motparten har utfört sin prestation och koncernen därmed har en avtalsenlig skyldighet att betala även om faktura inte har erhållits. Leverantörsskulder redovisas när faktura har mottagits.

En finansiell tillgång tas bort från balansräkningen när rättigheterna i avtalet realiserats, förfaller eller när koncernen förlorar kontrollen över rättigheterna. Detsamma gäller för del av en finansiell tillgång. En finansiell skuld tas bort från balansräkningen när förpliktelsen i avtalet fullgörs eller på annat sätt utsläcks. Detsamma gäller för del av en finansiell skuld. Övervägande del av finansiella tillgångar och skulder tas bort från balansräkningen genom erhållande eller erläggande av betalning.

Kundfordringar och liknande fordringar

Kundfordringar och liknande fordringar är finansiella tillgångar med fasta betalningar eller betalningar som går att fastställa med belopp. Fordringar uppkommer då koncernen tillhandahåller pengar, varor eller tjänster direkt till kredittagaren utan avsikt att bedriva handel med fordringsrätterna. Kundfordringar och liknande fordringar värderas till upplupet anskaffningsvärde. Med upplupet anskaffningsvärde menas det värde som framkommer när instrumentets förväntade kassaflöde diskonteras med den effektivränta som beräknades vid anskaffningstillfället. Kundfordringar värderas därmed till det värde som beräknas inflyta, det vill säga med avdrag för osäkra fordringar. Nedskrivning av kundfordringar redovisas i posten Övriga externa kostnader.

Finansiella skulder

Samtliga finansiella skulder värderas till upplupet anskaffningsvärde, det vill säga det förväntade kassaflödet diskonterat med den effektivränta som beräknades vid anskaffningstillfället. Det innebär att leverantörsskulder som har kort förväntad löptid värderas till nominellt belopp.

Derivatinstrument

Koncernen använder olika typer av derivatinstrument (terminer, optioner och swappar) för att säkra olika finansiella risker och då framförallt valutarisker, råvaruprisrisker och ränterisker. Här ingår inte energiderivat som förväntas regleras med leverans av el och annan energi.

Derivatinstrument värderas enligt lägsta värdets princip. Derivatinstrument med negativt värde värderas till det belopp som för koncernen är mest förmånligt om förpliktelsen regleras eller överläts på balansdagen.

Varulager

Varulager värderas enligt lägsta värdets princip, det vill säga till det lägsta av anskaffningsvärdet och nettoförsäljningsvärdet. Anskaffningsvärdet utgörs av inköpspris och utgifter direkt hänförliga till inköpet. Nettoförsäljningsvärdet utgörs av det uppskattade försäljningspriset i den löpande verksamheten med avdrag för uppskattade kostnader för färdigställande och för att åstadkomma en försäljning.

Anskaffningsvärdet har fastställts genom tillämpning av först-in, först-ut-metoden (FIFU).

Energiderivat

Alla köp av energiderivat som görs i prissäkringssyfte, antingen för produktion eller för försäljning till slutkund redovisas i samband med att kontraktet går i leverans och påverkar därmed enbart inköpspriset på den volym energi som säkrats. Dessa energiderivat utgör således finansiella instrument.

Fordringar och skulder i utländsk valuta

Monetära fordringar och skulder i utländsk valuta värderas till balansdagens kurs. Valutakursvinster och -förluster som uppkommer redovisas i posterna *Övriga rörelseintäkter* och *Övriga rörelsekostnader*. Övriga valutakursvinster och -förluster redovisas under rubriken *Resultat från finansiella poster*.

När en fordran eller skuld har terminssäkrats och denna säkring uppfyller kraven för säkringsredovisning värderas fordran eller skulden till terminskursen vid säkringstillfället, se Säkringsredovisning nedan.

Inkomstskatter

Inkomstskatter utgörs av aktuell skatt och uppskjuten skatt. Inkomstskatt redovisas i resultaträkningen utom då den underliggande transaktionen redovisas i eget kapital varvid även tillhörande skatteeffekt redovisas i eget kapital. Aktuella skattefordringar och skatteskulder samt uppskjutna skattefordringar och skatteskulder kvittas om det finns en legal rätt till kvittning.

Aktuell skatt

Aktuell skatt är inkomstskatt för innevarande räkenskapsår som avser årets skattepliktiga resultat och den del av tidigare räkenskapsårs inkomstskatt som ännu inte har redovisats. Aktuell skatt värderas till det sannolika beloppet enligt de skattesatser och skatteregler som gäller per balansdagen och nuvärdesberäknas inte.

Uppskjuten skatt

Uppskjuten skatt är inkomstskatt för skattepliktiga resultat avseende framtida räkenskapsår till följd av tidigare transaktioner eller händelser.

Uppskjuten skatt beräknas på samtliga temporära skillnader, det vill säga skillnaden mellan de redovisade värdena för tillgångar och skulder och deras skattemässiga värden samt skattemässiga underskott. Uppskjuten skatt redovisas inte på temporära skillnader som härrör från den första redovisningen av goodwill. Förändringar i uppskjuten skatteskuld eller uppskjuten skattefordran redovisas i resultaträkningen om inte förändringen är hänförlig till en post som redovisas i eget kapital.

Uppskjuten skatteskuld och uppskjuten skattefordran värderas enligt de skattesatser och skatteregler som är beslutade före balansdagen.

Uppskjuten skattefordran värderas till högst det belopp som sannolikt kommer att återvinnas baserat på innevarande och framtida skattepliktiga resultat. Värderingen omprövas per varje balansdag för att återspegla aktuell bedömning av framtida skattemässiga resultat.

Koncernen redovisar ingen uppskjuten skatt på temporära skillnader som hänför sig till investeringar i dotterföretag, filialer, intresseföretag eller gemensamt styrda företag eftersom koncernen kan styra tidpunkten för återföring av de temporära skillnaderna och det är uppenbart att de temporära skillnaderna inte kommer att återföras inom en överskådlig framtid.

Avsättningar

En avsättning redovisas i balansräkningen när koncernen har en legal eller informell förpliktelse som en följd av en inträffad händelse och det är sannolikt att ett utflöde av resuser kommer att krävas för att reglera åtagandet och en tillförlitlig uppskattning av beloppet kan göras. Om effekten av när i tiden betalningen sker är väsentlig redovisas avsättningen till nuvärdet av de framtida betalningar som krävs för att reglera förpliktelsen. Diskonteringsräntan utgörs av den räntesats som före skatt avspeglar aktuell marknadsbedömning av det tidsberoende värdet av pengar och de risker som är förknippade med framtida betalningar till den del riskerna inte beaktas genom att justeringar gjorts vid bedömningen av de framtida betalningarna.

Avsättningen tas endast i anspråk för de utgifter som avsättningen ursprungligen var avsedd för.

Eventuell gottgörelse som koncernen är så gott som säker på att kunna erhålla av en extern part avseende förpliktelsen redovisas som en separat tillgång. Denna tillgång kan dock inte överstiga beloppet för den hänförliga avsättningen.

Avsättningen provas per varje balansdag och justeringar av avsättningen redovisas i resultaträkningen.

Förändringar i avsättningen för återställande, nedmontering och bortforsling som beror på förändringar av den uppskattade utgiften avseende utflöde av resurser eller diskonteringsräntan förändrar tillgångens anskaffningsvärde. Periodisk förändring av nuvärdet redovisas som en räntekostnad.

Avsättning för avbrottsersättning görs i den period som avbrottet skett under förutsättning att avbrottet ger upphov till en förpliktelse och avsättningens storlek kan beräknas på ett tillförlitligt sätt. Gottgörelse från försäkringsföretag redovisas som tillgång.

Avsättning för deponi beräknas genom att beräknad utgift för sluttäckning och underhåll nuvärdesberäknas och fördelas linjärt över återstående nyttjandeperiod för deponin, det vill säga tiden fram till sluttäckning görs.

Avsättning sker även för förlustkontrakt, det vill säga när oundvikliga utgifter för att uppfylla koncernens förpliktelser överstiger de förväntade ekonomiska fördelarna.

Skulder

Skulder för överuttag från va-verksamheten

Koncernens verksamhet inom va-verksamheten lyder under lagen om allmänna vattentjänster. Verksamheten ska enligt lagen tillämpa självkostnadsprinciper vilket innebär att intäkter maximalt får redovisas motsvarande för verksamheten nödvändiga kostnader (se Intäkter ovan). Om kunderna under räkenskapsåret fakturerats mer än de nödvändiga kostnaderna uppstår ett "överuttag". Ett överuttag kan nyttjas för täckande av högst tre år gamla underuttag, fonderas för framtida nyinvesteringar eller återbetalas till kunderna inom tre år. Den i va-särredovisningen redovisade investeringsfonden och ackumulerade skulden för övrigt överuttag är legalt att betrakta som skulder till kundkollektivet vilket medför att de även ska redovisas i koncernen. Investeringsfonden ingår i posten Övriga långfristiga skulder medan ackumulerade övriga överuttag redovisas som en övrig kortfristig skuld.

Skulder för elcertifikat, utsläppsrätter och ursprungsgarantier

Skulder för elcertifikat, utsläppsrätter och ursprungsgarantier uppkommer i takt med försäljning (elcertifikat och ursprungsgarantier) och utsläpp (utsläppsrätter). Skulden värderas till samma värde som tilldelade och anskaffade rättigheter. Här tas även hänsyn till avtal om framtida leverans av rättigheter och möjligheten till reglering av elcertifikat genom betalning av kvotpliktsavgift.

Skulder för elcertifikat, utsläppsrätter och ursprungsgarantier redovisas som en kortfristig skuld.

Övrigt

Eventualförpliktelser

Som eventualförpliktelser redovisas

- * en möjlig förpliktelse till följd av inträffade händelser och vars förekomst endast kommer att bekräftas av att en eller flera osäkra händelser, som inte helt ligger inom koncernens kontroll, inträffar eller uteblir, eller
- * en befintlig förpliktelse till följd av inträffade händelser, men som inte redovisas som skuld eller avsättning eftersom det inte är sannolikt att ett utflöde av resurser kommer att krävas för att reglera förpliktelsen eller förpliktelsens storlek inte kan beräknas med tillräcklig tillförlitlighet.

Eventualtillgångar

En eventualtillgång är en möjlig tillgång till följd av inträffade händelser och vars förekomst endast kommer att bekräftas av att en eller flera osäkra framtida händelser, som inte helt ligger inom koncernens kontroll, inträffar eller uteblir.

Säkringsredovisning

Säkringsredovisning tillämpas för derivatinstrument som ingår i ett dokumenterat säkrings samband. För att säkringsredovisning ska kunna tillämpas krävs att det finns en entydig koppling mellan säkringsinstrumentet och den säkrade posten. Det krävs också att säkringen effektivt skyddar den risk som är avsedd att säkras, att effektiviteten löpande kan visas vara tillräckligt hög genom effektivitetsmätningar och att säkringsdokumentation har upprättats. Bedömningen om huruvida säkringsredovisning ska tillämpas görs vid ingången av säkringsrelationen. Redovisning av värdeförändringen beror på vilken typ av säkring som ingåtts. Förluster hänförliga till den säkrade risken redovisas inte så länge som säkringsförhållandet består.

Säkringsredovisningen upphör när säkringsinstrumentet förfaller, säljs, avvecklas eller löses in samt när säkringen inte längre uppfyller villkoren för säkringsredovisning.

Kassaflödessäkringar

Kassaflödessäkringar används huvudsakligen i följande situationer:

- * När råvarutermener används för säkring av råvaruprisrisk i framtida inköp och försäljning.
- * När valutatermener används för säkring av valutarisk i framtida inköp och försäljning i utländsk valuta.
- * När ränteswappar används för att ersätta upplåning till rörlig ränta med fast ränta.

Så länge som säkringsrelationen är effektiv sker ingen redovisning av derivatinstrumentet. Värdeförändringarna på terminerna redovisas i samma period som det prognosticerade flödet uppstår. Ineffektiv del redovisas löpande i den mån det utgör ett förlustkontrakt.

Säkringar av verkligt värde

Säkringar av verkligt värde tillämpas huvudsakligen för kundfordringar och leverantörsskulder i utländsk valuta samt lån i utländsk valuta men också genom ränteswappar för säkring av ränterisk från rörlig till fast ränta.

Den säkrade posten värderas till terminskurs.

Samtliga säkrade poster värderas till säkrad kurs så länge som kraven för säkringsredovisning är uppfyllda.

Likvida medel

Likvida medel utgörs av disponibla tillgodohavanden hos banker och andra kreditinstitut och kortfristiga, likvida placeringar som lätt kan omvandlas till ett känt belopp och som är utsatta för en obetydlig risk för värdefluktuationen. Sådana placeringar har en löptid på maximalt tre månader.

Redovisningsprinciper - undantagsregler i juridisk person

Materiella anläggningstillgångar

Korttidsinventarier och inventarier av mindre värde kostnadsförs löpande.

Anskaffningsvärdet inkluderar inte, till följd av kopplingen mellan redovisning och beskattning, beräknade utgifter för nedmontering, bortforsling och återställande av mark.

Leasing

Samtliga leasingavgifter kostnadsförs linjärt över leasingperioden.

Låneutgifter

Samtliga låneutgifter kostnadsförs under det räkenskapsår som de hänför sig till.

Aktieägartillskott

Moderföretaget redovisar lämnade och återbetalda aktieägartillskott till och från dotterföretag som en ökning respektive minskning av värdet på andelarna i dotterföretaget.

Koncernbidrag

Samtliga lämnade och erhållna koncernbidrag redovisas som bokslutsdispositioner.

Utdelningar från dotterföretag

Utdelningar från dotterföretag intäktsredovisas när moderföretagets rätt till utdelning bedöms som säker och beloppet kan beräknas på ett tillförlitligt sätt.

Andelar i intresseföretag och gemensamt styrda företag

I moderföretaget redovisas innehaven till anskaffningsvärde eventuellt minskat med nedskrivningar. Utdelningar från intresseföretag och joint ventures redovisas som intäkt.

Gemensamt bedriven verksamhet

Moderföretagets andel i gemensamt bedriven verksamhet redovisas enligt klyvningsmetoden.

Andelar i handelsbolag

Redovisat värde på andelar i kommanditbolag och andra handelsbolag förändras årligen med koncernens andel av handelsbolagets resultat/skattepliktiga resultat.

Uppskjuten skatt

Uppskjuten skatt ingår i obeskattade reserver med 22 %.

Avsättning för återställande, nedmontering och bortforsling

Till följd av skatterätten byggs avsättningen för återställande av mark upp över tillgångens nyttjandeperiod. Därmed ingår inte heller dessa i anskaffningsvärdet för materiell anläggningstillgång.

NOTER

Belopp i mnkr om inget annat anges

Not 2 Väsentliga uppskattningar och bedömningar

Upprättande av års- och koncernredovisning enligt K3 kräver att företagsledning och styrelse gör antaganden om framtiden och andra viktiga källor till osäkerhet i uppskattningar på balansdagen som innebär en betydande risk för en väsentlig justering av de redovisade värdena för tillgångar och skulder i framtiden. Det görs också bedömningar som har betydande effekt på de redovisade beloppen i denna års- och koncernredovisning.

Uppskattningar och bedömningar baseras på historisk erfarenhet och andra faktorer som under rådande förhållanden anses vara rimliga. Resultatet av dessa uppskattningar och bedömningar används sedan för att fastställa redovisade värden på tillgångar och skulder som inte framgår tydligt från andra källor.

Uppskattningar och bedömningar ses över årligen.

Det slutliga utfallet av uppskattningar och bedömningar kan komma att avvika från nuvarande uppskattningar och bedömningar. Effekterna av ändringar i dessa redovisas i resultaträkningen under det räkenskapsår som ändringen görs samt under framtida räkenskapsår om ändringen påverkar både aktuellt och kommande räkenskapsår.

Viktiga uppskattningar och bedömningar beskrivs nedan.

Effekter av elnätsregleringen

I koncernen finns elnätsverksamhet som regleras av föreskrifter från Energimarknadsinspektionen. De avgifter som elnätsverksamheten tar ut av sina kunder ligger på gränsen till vad som är tillåtet. Det föreligger dock osäkerhet kring detta varför det kan uppkomma en återbetalningskyldighet/reducerade intäkter under kommande år.

Avsättning för återställande

Värdering av avsättning för återställande av mark avseende framförallt koncernens vindkraftverk baseras på långfristiga kassaflödesprognoser av framtida utgifter. Dessa prognoser inkluderar uppskattning om utgifternas storlek och när i tiden dessa beräknas utfalla samt diskonteringsränta. Sådana beräkningar präglas av större osäkerhet eftersom utgiften ligger långt fram i tiden.

Prövning av nedskrivningsbehov för immateriella och materiella anläggningstillgångar

Koncernen har betydande värden redovisade i balansräkningen avseende immateriella och materiella anläggningstillgångar. Dessa testas för nedskrivningsbehov i enlighet med de redovisningsprinciper som beskrivs i koncernens Not 1 *Redovisnings- och värderingsprinciper*. Återvinningsvärden för kassagenererande enheter har fastställts genom beräkning av nyttjandevärden eller verkligt värde minus försäljningskostnader. För dessa beräkningar måste vissa uppskattningar göras avseende framtida kassaflöden och andra adekvata antaganden avseende exempelvis avkastningskrav.

Inkomstskatter och uppskjutna skatter

Koncernen redovisar i sin balansräkning uppskjutna skattefordringar och skulder vilka förväntas bli realiserade i framtida perioder. Vid beräkning av dessa uppskjutna skatter måste vissa antaganden och uppskattningar göras avseende framtida skattekonsekvenser som hänför sig till skillnaden mellan i balansräkningen redovisade tillgångar och skulder och motsvarande skattemässiga värden.

Uppskattningarna inkluderar även att skattelagar och skattesatser kommer att vara oförändrade samt att gällande regler för utnyttjande av förlustavdrag inte kommer att ändras.

Not 3 Verksamhetsgrenarnas omsättning och rörelseresultat

Koncernen	2016	2015
Nettoomsättning per verksamhetsgren		
Energi och miljö	4 332	4 188
Fastighetsförvaltning	2 240	2 177
Övrigt	185	149
S:a Nettoomsättning exkl. punktskatter	6 757	6 514
Punktskatter	1 082	1 111
S:a Nettoomsättning	7 839	7 625
Moderbolaget	2016	2015
Nettoomsättning per verksamhetsgren		
Övrigt	7	7
S:a Nettoomsättning exkl. punktskatter	7	7

Not 4 Övriga rörelseintäkter

<i>Koncernen</i>	2016	2015
Resultat vid fastighetsförsäljningar	2	-
Resultat vid företagsförsäljningar	-	54
Övrigt	125	68
	<u>127</u>	<u>122</u>

Not 5 Operationell leasing

<i>Koncernen</i>	2016	2015
Operationell leasing (intäkter som leasegivare inkl lokalhyror)		
Årets intäktsförda leasingavgifter	806	845
Framtida minimileasingavgifter uppgår till:		
Inom 1 år	789	767
1-5 år	2 239	2 183
Senare än 5 år	2 027	2 309
	<u>5 055</u>	<u>5 259</u>

Operationell leasing (kostnader som leasetagare)		
Årets kostnadsförda leasingavgifter	60	61
Framtida minimileasingavgifter uppgår till:		
Inom 1 år	54	56
1-5 år	138	183
Senare än 5 år	-	-
	<u>192</u>	<u>239</u>

18,9 (19,1) % av omsättningen i koncernen avser uthyrning av bostäder, garage och bilplatser. Avtalen avseende uthyrningen är tillsvidareavtal med tre månaders eller en månads uppsägningstid. Tre månaders hyresintäkter från avtalen med tre månaders uppsägning uppgår till 279 (269) och en månads hyresintäkter från avtalen med en månads uppsägning uppgår till 18 (14).

Not 6 Arvode och kostnadsersättning till revisorer

<i>Koncernen</i>	2016	2015
Öhrlings PricewaterhouseCoopers AB		
Revisionsuppdrag	3	3
Revisionsverksamhet utöver revisionsuppdrag	1	1
Skatterådgivning	-	-
Andra uppdrag	1	-
	<u>5</u>	<u>4</u>
<i>Moderbolaget</i>		
Öhrlings PricewaterhouseCoopers AB		
Revisionsuppdrag	-	-
Revisionsverksamhet utöver revisionsuppdrag	-	-
Skatterådgivning	-	-
Andra uppdrag	-	-
	<u>-</u>	<u>-</u>

Not 7 Anställda och personalkostnader

Medelantalet anställda

	2016		2015	
	män	kvinnor	män	kvinnor
<i>Moderbolaget</i>	1	1	1	1
<i>Dotterbolagen</i>	783	441	797	411
Koncernen totalt	<u>784</u>	<u>442</u>	<u>798</u>	<u>412</u>

Löner, andra ersättningar och sociala kostnader

	2016		2015	
	Löner och ersättningar	Sociala kostnader	Löner och ersättningar	Sociala kostnader
<i>Moderbolaget</i>	2	1	2	1
(varav pensionskostnad)		(-) 1)		(-) 1)
<i>Dotterbolagen</i>	570	280	559	272
(varav pensionskostnad)		(95) 2)		(92) 2)
Koncernen totalt	572	281	561	273
(varav pensionskostnad)		(95)		(92)

1) Av moderbolagets pensionskostnad avser 454 kkr (453) gruppen styrelse och VD

2) Av koncernens pensionskostnad avser 10 718 kkr (10 107) gruppen styrelse och VD.

Löner, andra ersättningar fördelade mellan styrelseledamöter m fl och övriga anställda

	2016		2015	
	Styrelse, VD och vice VD	Övriga anställda	Styrelse, VD och vice VD	Övriga anställda
<i>Moderbolaget</i>	1	1	1	1
(varav tantiem o dyl)	(-)	(-)	(-)	(-)
<i>Dotterbolagen</i>	25	545	26	533
(varav tantiem o dyl)	(-)	(-)	(-)	(-)
Koncernen totalt	26	546	27	534
(varav tantiem o dyl)	(-)	(-)	(-)	(-)

Arvode till styrelsernas ordföranden har utgått med

Arvode till styrelsernas vice ordföranden har utgått med

Lön till verkställande direktörer har utgått med

	<i>Moderbolaget</i>	<i>Dotterbolagen</i>
Arvode till styrelsernas ordföranden har utgått med	-	1
Arvode till styrelsernas vice ordföranden har utgått med	-	-
Lön till verkställande direktörer har utgått med	1	19

Könsfördelning

	män	kvinnor
<i>Moderbolaget</i>		
styrelseledamöter	6	1
verkställande direktör	1	-

Moderbolagets verkställande direktör

Förmåner

Verkställande direktören har uppburet lön från Linköping Stadshus AB uppgående till 1 543 kkr. Pensionspremier har utbetalts med 454 kkr för verkställande direktören. Hans Lander har en premiebaserad pensionslösning där 30 procent av lönen får avsättas till valfri pension.

Hans Lander lämnar sin tjänst som verkställande direktör vid årsstämman i maj 2017.

Not 8 Avskrivning av immateriella och materiella anläggningstillgångar

	2016	2015
<i>Koncernen</i>		
Koncessioner, patent, licenser, varumärken och liknande rättigheter	-2	-
Fallrätter, ledningsrätter och andra nyttjanderätter	-	-
Goodwill	-8	-8
Byggnader och markanläggningar	-364	-448
Förbättringsutgifter på annans fastighet	-2	-2
Maskiner och andra tekniska anläggningar	-755	-821
Inventarier, verktyg och installationer	-34	-31
Pågående nyanläggningar och förskott avseende materiella anläggningstillgångar	-51	-5
	<u>-1 216</u>	<u>-1 315</u>

Not 9 Rörelseresultat per verksamhetsgren

	2016	2015
<i>Koncernen</i>		
Energi och miljö	469	220
Fastighetsförvaltning	471	459
Övrigt	-45	-51
	<u>895</u>	<u>628</u>

Not 10 Resultat från andelar i koncernbolag

	2016	2015
<i>Moderbolaget</i>		
Utdelning	-	15
Förlust vid avyttring av aktier i dotterbolag	-	-15
Anteciperad utdelning	112	154
	<u>112</u>	<u>154</u>

Not 11 Övriga ränteintäkter och liknande resultatposter

	2016	2015
<i>Koncernen</i>		
Ränteintäkter, övriga	14	4
	<u>14</u>	<u>4</u>
<i>Moderbolaget</i>		
Ränteintäkter, inom koncern	12	12
	<u>12</u>	<u>12</u>

Not 12 Räntekostnader och liknande resultatposter

	2016	2015
<i>Koncernen</i>		
Räntekostnader, övriga	-332	-357
	<u>-332</u>	<u>-357</u>
<i>Moderbolaget</i>		
Räntekostnader, övriga	-136	-142
	<u>-136</u>	<u>-142</u>

Not 13 Bokslutsdipositioner

	2016	2015
<i>Moderbolaget</i>		
Upplösning av periodiseringsfond	-	7
Mottagna utdelningsbetingade koncernbidrag	231	231
Mottagna skattebetingade koncernbidrag	310	83
Lämnade koncernbidrag	-107	-185
	<u>434</u>	<u>136</u>

Not 14 Skatt på årets resultat

	2016	2015
<i>Koncernen</i>		
Aktuell skatt	-79	-10
Uppskjuten skatt	-53	-42
	<u>-132</u>	<u>-52</u>
Redovisat resultat före skatt	576	275
Skatt beräknad enligt gällande skattesats (22 %)	-126	-60
Skatteeffekt av uppkommet underskottsavdrag	-	-3
Skatteeffekt av ej avdragsgilla kostnader	-6	-6
Skatteeffekt av ej skattepliktiga intäkter	-	16
Övriga skatteeffekter	-	1
	<u>-132</u>	<u>-52</u>

	2016	2015
<i>Moderbolaget</i>		
Aktuell skatt	<u>-67</u>	<u>-</u>
	-67	-
Redovisat resultat före skatt	416	154
Skatt beräknad enligt gällande skattesats (22 %)	-92	-34
Skatteeffekt av ej skattepliktiga intäkter	<u>25</u>	<u>34</u>
	-67	-

Not 15 Koncessioner, patent, licenser, varumärken och liknande rättigheter

	2016-12-31	2015-12-31
<i>Koncernen</i>		
<i>Ackumulerade anskaffningsvärden</i>		
Vid årets början	15	13
Nyanskaffningar	3	2
Avyttringar och utrangeringar	<u>-</u>	<u>-</u>
	18	15
<i>Ackumulerade avskrivningar enligt plan</i>		
Vid årets början	-10	-9
Avyttringar och utrangeringar	-	-
Årets avskrivningar	<u>-2</u>	<u>-1</u>
	-12	-10
Redovisat värde vid periodens slut	6	5

Not 16 Fallrätter, ledningsrätter och andra nyttjanderätter

	2016-12-31	2015-12-31
<i>Koncernen</i>		
<i>Ackumulerade anskaffningsvärden</i>		
Vid årets början	13	14
Avyttringar och utrangeringar	<u>-</u>	<u>-1</u>
	13	13
<i>Ackumulerade avskrivningar enligt plan</i>		
Vid årets början	-13	-13
	-13	-13
Redovisat värde vid periodens slut	-	-

Not 17 Goodwill

	2016-12-31	2015-12-31
<i>Koncernen</i>		
<i>Ackumulerade anskaffningsvärden</i>		
Vid årets början	277	277
Avyttringar och utrangeringar	<u>-</u>	<u>-</u>
	277	277
<i>Ackumulerade avskrivningar enligt plan</i>		
Vid årets början	-256	-248
Avyttringar och utrangeringar	-	-
Årets avskrivningar	<u>-8</u>	<u>-8</u>
	-264	-256
Redovisat värde vid periodens slut	13	21

Handwritten signature/initials

Not 18 Byggnader, mark och markanläggningar

<i>Koncernen</i>	2016-12-31	2015-12-31
<i>Akkumulerade anskaffningsvärden</i>		
Vid årets början	18 937	17 720
Nyanskaffningar	416	1 026
Omklassificeringar	410	269
Avyttringar och utrangeringar	-48	-78
	<u>19 715</u>	<u>18 937</u>
<i>Akkumulerade avskrivningar enligt plan</i>		
Vid årets början	-6 290	-5 940
Omklassificeringar	-32	-
Avyttringar och utrangeringar	14	37
Årets avskrivningar	-417	-387
	<u>-6 725</u>	<u>-6 290</u>
<i>Akkumulerade uppskrivningar</i>		
Vid årets början	23	23
Omklassificeringar	-23	-
	<u>-</u>	<u>23</u>
<i>Akkumulerade nedskrivningar</i>		
Vid årets början	-222	-193
Omklassificeringar	23	-
Återförda nedskrivningar	57	29
Årets nedskrivningar	-5	-58
	<u>-147</u>	<u>-222</u>
 Redovisat värde vid periodens slut	 12 843	 12 448
 <i>Förvaltningsfastigheter</i>		
Redovisat värde	11 972	11 607
Marknadsvärde	28 494	25 491

Not 19 Förbättringsutgifter på annans fastighet

<i>Koncernen</i>	2016-12-31	2015-12-31
<i>Akkumulerade anskaffningsvärden</i>		
Vid årets början	26	26
Nyanskaffningar	5	-
	<u>31</u>	<u>26</u>
<i>Akkumulerade avskrivningar enligt plan</i>		
Vid årets början	-13	-11
Årets avskrivningar	-2	-2
	<u>-15</u>	<u>-13</u>
 Redovisat värde vid periodens slut	 16	 13

Not 20 Maskiner och andra tekniska anläggningar

<i>Koncernen</i>	2016-12-31	2015-12-31
<i>Akkumulerade anskaffningsvärden</i>		
Vid årets början	16 794	15 273
Nyanskaffningar	553	975
Avyttringar och utrangeringar	-30	-143
Omklassificeringar	153	689
	<u>17 470</u>	<u>16 794</u>
<i>Akkumulerade avskrivningar enligt plan</i>		
Vid årets början	-7 623	-7 092
Avyttringar och utrangeringar	27	130
Årets avskrivningar	-710	-661
	<u>-8 306</u>	<u>-7 623</u>
<i>Akkumulerade uppskrivningar</i>		
Vid årets början	25	32
Årets avskrivningar på uppskrivet belopp	-5	-7
	<u>20</u>	<u>25</u>
<i>Akkumulerade nedskrivningar</i>		
Vid årets början	-429	-276
Årets nedskrivningar	-40	-153
	<u>-469</u>	<u>-429</u>
Redovisat värde vid periodens slut	8 715	8 767
Anskaffningsvärdet har minskats med offentliga bidrag uppgående till	37	35

Not 21 Inventarier, verktyg och installationer

<i>Koncernen</i>	2016-12-31	2015-12-31
<i>Akkumulerade anskaffningsvärden</i>		
Vid årets början	467	451
Nyanskaffningar	47	47
Omklassificeringar	2	3
Avyttringar och utrangeringar	-30	-34
	<u>486</u>	<u>467</u>
<i>Akkumulerade avskrivningar enligt plan</i>		
Vid årets början	-331	-318
Avyttringar och utrangeringar	22	19
Årets avskrivningar	-34	-32
	<u>-343</u>	<u>-331</u>
<i>Akkumulerade nedskrivningar</i>		
Vid årets början	-	-10
Avyttringar och utrangeringar	-	10
	<u>-</u>	<u>-</u>
Redovisat värde vid periodens slut	143	136

Not 22 Pågående nyanläggning och förskott avseende materiella anläggningstillgångar

<i>Koncernen</i>	2016-12-31	2015-12-31
Vid årets början	1 136	1 697
Avyttringar	-2	-2
Färdigställda projekt	-872	-1 862
Årets nedlagda utgifter	1 580	1 303
	<u>1 842</u>	<u>1 136</u>
<i>Akkumulerade nedskrivningar</i>		

Vid årets början	-5	-
Omklassificeringar	1	-
Årets nedskrivningar	-51	-5
	<u>-55</u>	<u>-5</u>
Redovisat värde vid periodens slut	1 787	1 131

Not 23 Andelar i koncernbolag

	2016-12-31	2015-12-31
<i>Moderbolaget</i>		
<i>Ackumulerade anskaffningsvärden</i>		
Vid årets början	10 993	10 899
Anskaffning	2	15
Avyttring	-	-47
Lämnat aktieägartillskott	243	126
Redovisat värde vid periodens slut	<u>11 238</u>	<u>10 993</u>

Specifikation av moderbolagets och koncernens innehav av aktier och andelar i koncernföretag

Dotterföretag/Org nr/Säte	Antal aktier	Bokfört värde	Justerat EK/ Årets vinst
Tekniska Verken i Linköping AB (publ), 556004-9727, Linköping	400 000	8 375	4 302 / 230
AB Stångåstaden (publ), 556041-6850, Linköping	3 680 000	3 460	3 090 / 76
Lejonfastigheter AB (publ), 556477-7851, Linköping	200	974	814 / 83
Resecentrum Mark och Exploatering i Linköping AB, 556706-9850, Linköping	1 001 000	105	106 / -
Sankt Kors Fastighets AB, 556026-4342, Linköping	21 000	245	229 / 3
Linköping City Airport AB, 556819-3634, Linköping	30 500	15	14 / -
Visit Linköping & Co AB, 556696-9464, Linköping	201 000	44	42 / 1
Näringslivsutveckling i Linköping AB, 556706-9850, Linköping	1 000	18	16 / -
Linköpingsexpo AB, 556887-4332, Linköping	2 000	-	- / -
Mjärdevi Science Park AB, 556478-9864, Linköping	100	2	2 / -
		<u>11 238</u>	

I samtliga dotterföretag uppgår ägd andel till 100 %.

Not 24 Aktier och andelar i intressebolag

	2016-12-31	2015-12-31
<i>Koncernen</i>		
<i>Ackumulerade anskaffningsvärden</i>		
Vid årets början	186	171
Anskaffning	6	-
Aktieägartillskott	6	-
Resultatandel i intresseföretag	-11	15
Effekt av ägarförändringar	2	-
	<u>189</u>	<u>186</u>
Ingående ackumulerade nedskrivningar	-21	-6
Årets nedskrivningar	-	-15
	<u>-21</u>	<u>-21</u>
Redovisat värde	168	165

	Justerat EK/ Årets vinst	Andelar / antal i %	Kapital- andelens värde i koncernen	Bokfört värde hos modern
Mjölby-Svartådalen Energi AB, 556093-1593, Mjölby	112 / 3	35	112	-
VåvingeVind AB, 556712-5843, Mjölby	1 / -	25	-	-
Bobergs Vind AB, 556892-8625, Linköping	- / -	33	-	-
Bixia ProWin AB, 556884-4848	51 / -1	45	51	-
Evereg AB, 559000-6994, Helsingborg	-10 / -4	24	1	-
Byggutveckling Svenska AB, 556627-2117, Linköping	1 / -	25	1	-
Bixia Gryningsvind AB, 556779-5348, Linköping	-2 / -42	50	3	-
Västervik Biogas AB, 556751-2941, Västervik	-1 / -2	40	-	-
			<u>168</u>	-

Not 25 Fordringar hos intressebolag

	2016-12-31	2015-12-31
<i>Koncernen</i>		
Ingående ackumulerade anskaffningsvärden	45	49
Utlåning	27	-
Amortering	-8	-4
	<u>64</u>	<u>45</u>

Not 26 Ägarintresse i övriga företag

	2016-12-31	2015-12-31
<i>Koncernen</i>		
Ingående ackumulerade anskaffningsvärden	5	5
Avyttring	-3	-
	<u>2</u>	<u>5</u>
Ingående ackumulerade nedskrivningar	-3	-3
Avyttring	3	-
Årets nedskrivning	-2	-
	<u>-2</u>	<u>-3</u>
Redovisat värde vid periodens slut	-	2

Not 27 Andra långfristiga fordringar

	2016-12-31	2015-12-31
<i>Koncernen</i>		
Ingående ackumulerade anskaffningsvärden	74	76
Utlåning	1	1
Amortering	-12	-3
Omklassificeringar	-1	-
	<u>62</u>	<u>74</u>

Not 28 Övriga fordringar

	2016-12-31	2015-12-31
<i>Koncernen</i>		
Forordningar som förfaller inom ett år från balansdagen:		
Tillgodohavande på koncernkonto	553	520
Övriga poster	78	116
	<u>631</u>	<u>636</u>
<i>Moderbolaget</i>		
Forordningar som förfaller inom ett år från balansdagen:		
Tillgodohavande på koncernkonto	88	9
Övriga poster	1	-
	<u>89</u>	<u>9</u>

Koncernen och moderbolaget

Koncernen är anknuten till ett koncernkonto där Linköpings kommun är kontohavare gentemot kreditgivande bank. Koncernbolagen äger rätt att inom koncernkontot nyttja en kredit på 350 mkr. Per balansdagen är krediten outnyttjad.

Not 29 Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter

	2016-12-31	2015-12-31
<i>Koncernen</i>		
Upplupna intäkter	432	419
Förutbetalda hyror	3	4
Förutbetalda försäkringar	21	21
Övriga poster	101	39
	<u>557</u>	<u>483</u>

Not 30 Aktiekapital

<i>Moderbolaget</i>	
Antal aktier	163 360 stycken
Kvotvärde	<u>10 000 kronor</u>

Aktiekapital 1 634 mkr

Not 31 Obeskattade reserver

	2016-12-31	2015-12-31
<i>Moderbolaget</i>		
Periodiseringsfond	50	50
	<u>50</u>	<u>50</u>

Not 32 Avsättningar för uppskjuten skatt

	2016-12-31	2015-12-31
<i>Koncernen</i>		
<i>Uppskjuten skatteskuld</i>		
Ackumulerade överavskrivningar	-922	-858
Periodiseringsfonder	-29	-26
Övriga obeskattade reserver	-3	-
Byggnader, mark och markanläggningar	-584	-586
Maskiner och andra tekniska anläggningar	-554	-596
Egentillverkade elcertifikat	-3	-4
	<u>-2 085</u>	<u>-2 070</u>

<i>Uppskjuten skattefordran</i>		
Byggnader, mark och markanläggningar	23	52
Maskiner och andra tekniska anläggningar	1	1
Upplupna pensionskostnader	4	2
Uppskjuten skatteskuld, obeskattade reserver	15	16
	<u>43</u>	<u>71</u>

Redovisat värde -2 052 -1 999

Not 33 Övriga avsättningar

	2016-12-31	2015-12-31
<i>Koncernen</i>		
<i>Deponikostnader</i>		
Belopp vid årets ingång	88	88
Tillkommande avsättning	4	-
	<u>92</u>	<u>88</u>
<i>Övrigt</i>		
Belopp vid årets ingång	44	45
Tillkommande avsättning	-	2
lanspråktaga belopp	-2	-3
	<u>42</u>	<u>44</u>

Redovisat värde 134 132

Not 34 Derivatinstrument

Derivatinstrumenten som innehas i säkringssyfte är i balansräkningen värderade till anskaffningsvärdet, omfattning och verkligt värde framgår nedan.

Handeln av elterminer sker främst på marknadsplatsen Nasdaq OMX Commodities där handelsvalutan är euro varvid även handel med valutaterminer sker. Handel som görs i syfte att säkra priset på framtida produktions- och försäljningsvolymen resultatredovisas i samma period som de underliggande avtalen löper ut.

Ränteswappar anskaffas i syfte att omvandla underliggande lån med rörlig ränta till fast ränta eller omvänt, swapparna resultatredovisas i samma period som räntan på de underliggande lånen.

		2016-12-31	2015-12-31
<i>Koncernen</i>			
Valutaterminer EUR	Omfattning	94 698 TEUR	122 167 TEUR
	Verkligt värde	10	-8
<i>Elterminen</i>			
	Omfattning	5 107 GWh	5 236 GWh
	Verkligt värde	62	-376
<i>Ränteswappar</i>			
	Omfattning	9 695	12 295
	Verkligt värde	-672	-612
<i>Moderbolaget</i>			
Ränteswappar	Omfattning	4 600	5 900
	Verkligt värde	-236	-205

Not 35 Långfristiga skulder

		2016-12-31	2015-12-31
<i>Koncernen</i>			
Förfallotidpunkt, 1-5 år från balansdagen		6 311	7 688
Förfallotidpunkt, senare än 5 år från balansdagen		1 588	1 526
Summa		<u>7 899</u>	<u>9 214</u>
<i>Moderbolaget</i>			
Förfallotidpunkt, 1-5 år från balansdagen		2 725	4 050
Förfallotidpunkt, senare än 5 år från balansdagen		-	-
Summa		<u>2 725</u>	<u>4 050</u>

Not 36 Checkräkningskredit

Koncernen är ansluten till ett koncernkonto, där Linköpings kommun är kontohavare gentemot kreditgivande bank med total kreditlimit på 350 mnkr. Utöver krediten som är kopplad till koncernkontot har koncernen en kredit uppgående till 600 mnkr. Per balansdagen nyttjades inte krediterna.

Not 37 Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter

		2016-12-31	2015-12-31
<i>Koncernen</i>			
Upplupna räntekostnader		44	74
Förutbetalda hyresintäkter		306	277
Upplupna personalkostnader		92	102
Upplupna energikostnader		254	250
Övriga poster		645	664
		<u>1 341</u>	<u>1 367</u>
<i>Moderbolaget</i>			
Upplupna räntekostnader		12	35
		<u>12</u>	<u>35</u>

Not 38 Justering för poster som inte ingår i kassaflödet

		2016-12-31	2015-12-31
<i>Koncernen</i>			
Avgår resultatandel i intressebolag		11	-
Utrangering av materiella anläggningstillgångar		7	-4

Nedskrivning ägarintresse i övriga bolag	2	-
Avsättningar till pensioner	-2	-1
Övriga avsättningar	2	-2
	<u>20</u>	<u>-7</u>

<i>Moderbolaget</i>		
Upplupen ränta	-23	22
Anticiperad utdelning från dotterbolag	-112	-154
	<u>-135</u>	<u>-132</u>

Not 39 Likvida medel

	2016-12-31	2015-12-31
<i>Koncernen</i>		
<i>Följande delkomponenter ingår i likvida medel:</i>		
Banktillgodohavanden	235	116
Tillgodohavande på koncernkonto	<u>553</u>	<u>520</u>
	788	636
<i>Moderbolaget</i>		
<i>Följande delkomponenter ingår i likvida medel:</i>		
Banktillgodohavanden	5	10
Tillgodohavande på koncernkonto	<u>88</u>	<u>9</u>
	93	19

Not 40 Eventualförpliktelser och ställda säkerheter

	2016-12-31	2015-12-31
<i>Koncernen</i>		
Ställda säkerheter		
<i>För egna skulder och avsättningar</i>		
Fastighetsinteckningar	402	402
Pantsatta bankmedel	11	27
Andra ställda säkerheter	<u>3</u>	<u>11</u>
	416	440
Eventualförpliktelser		
Borgensförbindelser	<u>77</u>	<u>73</u>
	77	73

Not 41 Förslag till vinstdisposition

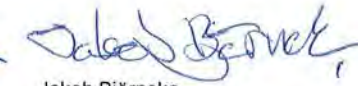

Moderbolagets fria vinstmedel uppgår till 3 392 332 226 kronor enligt följande:

balanserade vinstmedel	3 043 197 575 kronor
årets resultat	<u>349 134 651 kronor</u>
totalt	3 392 332 226 kronor

Styrelsen föreslår årsstämman att till förfogande stående vinstmedel, 3 392 332 226 kronor disponeras enligt följande:

utdelning	55 000 000 kronor
balanseras i ny räkning	<u>3 337 332 226 kronor</u>
totalt	3 392 332 226 kronor

Linköping den 7 mars 2017

Kristina Edlund
Ordförande

Paul Lindvall

Jakob Björneke

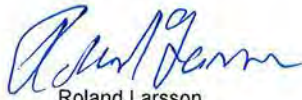
Pål Frenger

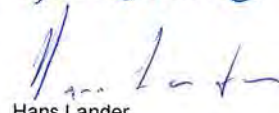
Christian Gustavsson

Christer Mård

Roland Larsson

Hans Lander

Verkställande direktör

Vår revisionsberättelse har avlämnats den 7/3 2017

Öhrlings PricewaterhouseCoopers AB

Dick Svensson

Auktoriserad revisor

Revisionsberättelse

Till bolagsstämman i Linköpings Stadshus AB, org.nr 556706-9793

Rapport om årsredovisningen och koncernredovisningen

Uttalanden

Vi har utfört en revision av årsredovisningen och koncernredovisningen för Linköpings Stadshus AB för år 2016.

Enligt vår uppfattning har årsredovisningen och koncernredovisningen upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av moderbolagets finansiella ställning per den 31 december 2016 och av dess finansiella resultat och kassaflöde för året enligt årsredovisningslagen. Koncernredovisningen har upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av koncernens finansiella ställning per den 31 december 2016 och av dess finansiella resultat och kassaflöde för året enligt årsredovisningslagen. Förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens och koncernredovisningens övriga delar.

Vi tillstyrker därför att bolagsstämman fastställer resultaträkningen och balansräkningen för moderbolaget och koncernen.

Grund för uttalanden

Vi har utfört revisionen enligt International Standards on Auditing (ISA) och god revisionssed i Sverige. Vårt ansvar enligt dessa standarder beskrivs närmare i avsnittet Revisorns ansvar. Vi är oberoende i förhållande till moderbolaget och koncernen enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar

Det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för att årsredovisningen och koncernredovisningen upprättas och att den ger en rättvisande bild enligt årsredovisningslagen. Styrelsen och verkställande direktören ansvarar även för den interna kontroll som de bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning och koncernredovisning som inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel.

Vid upprättandet av årsredovisningen och koncernredovisningen ansvarar styrelsen och verkställande direktören för bedömningen av bolagets och koncernens förmåga att fortsätta verksamheten. De upplyser, när så är tillämpligt, om förhållanden som kan påverka förmågan att fortsätta verksamheten och att använda antagandet om fortsatt drift. Antagandet om fortsatt drift tillämpas dock inte om styrelsen och verkställande direktören avser att likvidera bolaget, upphöra med verksamheten eller inte har något realistiskt alternativ än att göra något av detta.

Revisorns ansvar

Våra mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om huruvida årsredovisningen och koncernredovisningen som helhet inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel, och att lämna en revisionsberättelse som innehåller våra uttalanden. Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men är ingen garanti för att en revision som utförs enligt ISA och god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka en väsentlig felaktighet om en sådan finns. Felaktigheter kan uppstå på grund av oegentligheter eller fel och anses vara väsentliga om de enskilt eller tillsammans rimligen kan förväntas påverka de ekonomiska beslut som användare fattar med grund i årsredovisningen och koncernredovisningen.

Som del av en revision enligt ISA använder vi professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Dessutom:

- identifierar och bedömer vi riskerna för väsentliga felaktigheter i årsredovisningen och koncernredovisningen, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel, utformar och utför granskningsåtgärder bland annat utifrån

dessa risker och inhämtar revisionsbevis som är tillräckliga och ändamålsenliga för att utgöra en grund för våra uttalanden. Risker för att inte upptäcka en väsentlig felaktighet till följd av oegentligheter är högre än för en väsentlig felaktighet som beror på fel, eftersom oegentligheter kan innefatta agerande i maskopi, förfalskning, avsiktliga utelämnanden, felaktig information eller åsidosättande av intern kontroll.

- skaffar vi oss en förståelse av den del av bolagets interna kontroll som har betydelse för vår revision för att utforma granskningsåtgärder som är lämpliga med hänsyn till omständigheterna, men inte för att uttala oss om effektiviteten i den interna kontrollen.
- utvärderar vi lämpligheten i de redovisningsprinciper som används och rimligheten i styrelsens och verkställande direktörens uppskattningar i redovisningen och tillhörande upplysningar.
- drar vi en slutsats om lämpligheten i att styrelsen och verkställande direktören använder antagandet om fortsatt drift vid upprättandet av årsredovisningen och koncernredovisningen. Vi drar också en slutsats, med grund i de inhämtade revisionsbevisen, om huruvida det finns någon väsentlig osäkerhetsfaktor som avser sådana händelser eller förhållanden som kan leda till betydande tvivel om bolagets förmåga att fortsätta verksamheten. Om vi drar slutsatsen att det finns en väsentlig osäkerhetsfaktor, måste vi i revisionsberättelsen fästa uppmärksamheten på upplysningarna i årsredovisningen och koncernredovisningen om den väsentliga osäkerhetsfaktorn eller, om sådana upplysningar är otillräckliga, modifiera uttalandet om årsredovisningen och koncernredovisningen. Våra slutsatser baseras på de revisionsbevis som inhämtas fram till datumet för revisionsberättelsen. Dock kan framtida händelser eller förhållanden göra att ett bolag inte längre kan fortsätta verksamheten.
- utvärderar vi den övergripande presentationen, strukturen och innehållet i årsredovisningen och koncernredovisningen, däribland upplysningarna, och om årsredovisningen och koncernredovisningen återger de underliggande transaktionerna och händelserna på ett sätt som ger en rättvisande bild.
- inhämtar vi tillräckliga och ändamålsenliga revisionsbevis avseende den finansiella informationen för enheterna eller affärsaktiviteterna inom koncernen för att göra ett uttalande avseende koncernredovisningen. Vi ansvarar för styrning, övervakning och utförande av koncernrevisionen. Vi är ensamt ansvariga för våra uttalanden.

Vi måste informera styrelsen om bland annat revisionens planerade omfattning och inriktning samt tidpunkten för den. Vi måste också informera om betydelsefulla iakttagelser under revisionen, däribland de betydande brister i den interna kontrollen som vi identifierat.

Rapport om andra krav enligt lagar och andra författningar

Uttalanden

Utöver vår revision av årsredovisningen och koncernredovisningen har vi även utfört en revision av styrelsens och verkställande direktörens förvaltning för Linköpings Stadshus AB för år 2016 samt av förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust.

Vi tillstyrker att bolagsstämman disponerar vinsten enligt förslaget i förvaltningsberättelsen och beviljar styrelsens ledamöter och verkställande direktören ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Grund för uttalanden

Vi har utfört revisionen enligt god revisionsssed i Sverige. Vårt ansvar enligt denna beskrivs närmare i avsnittet Revisorns ansvar. Vi är oberoende i förhållande till moderbolaget och koncernen enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust. Vid förslag till utdelning innefattar detta bland annat en bedömning av om utdelningen är försvarlig med hänsyn till de krav som bolagets och koncernens verksamhetsart, omfattning och risker ställer på storleken av moderbolagets och koncernens egna kapital, konsolideringsbehov, likviditet och ställning i övrigt.

Styrelsen ansvarar för bolagets organisation och förvaltningen av bolagets angelägenheter. Detta innefattar bland annat att fortlöpande bedöma bolagets och koncernens ekonomiska situation, och att tillse att bolagets organisation är utformad så att bokföringen, medelsförvaltningen och bolagets ekonomiska angelägenheter i övrigt kontrolleras på ett betryggande sätt. Den verkställande direktören ska sköta den löpande förvaltningen

enligt styrelsens riktlinjer och anvisningar och bland annat vidta de åtgärder som är nödvändiga för att bolagets bokföring ska fullgöras i överensstämmelse med lag och för att medelsförvaltningen ska skötas på ett betryggande sätt.

Revisorns ansvar

Vårt mål beträffande revisionen av förvaltningen, och därmed vårt uttalande om ansvarsfrihet, är att inhämta revisionsbevis för att med en rimlig grad av säkerhet kunna bedöma om någon styrelseledamot eller verkställande direktören i något väsentligt avseende:

- företagit någon åtgärd eller gjort sig skyldig till någon försummelse som kan föranleda ersättningskyldighet mot bolaget
- på något annat sätt handlat i strid med aktiebolagslagen, årsredovisningslagen eller bolagsordningen.

Vårt mål beträffande revisionen av förslaget till dispositioner av bolagets vinst eller förlust, och därmed vårt uttalande om detta, är att med rimlig grad av säkerhet bedöma om förslaget är förenligt med aktiebolagslagen.

Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men ingen garanti för att en revision som utförs enligt god revisionsssed i Sverige alltid kommer att upptäcka åtgärder eller försummelser som kan föranleda ersättningskyldighet mot bolaget, eller att ett förslag till dispositioner av bolagets vinst eller förlust inte är förenligt med aktiebolagslagen.

Som en del av en revision enligt god revisionsssed i Sverige använder vi professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Granskningen av förvaltningen och förslaget till dispositioner av bolagets vinst eller förlust grundar sig främst på revisionen av räkenskaperna. Vilka tillkommande granskningsåtgärder som utförs baseras på vår professionella bedömning med utgångspunkt i risk och väsentlighet. Det innebär att vi fokuserar granskningen på sådana åtgärder, områden och förhållanden som är väsentliga för verksamheten och där avsteg och överträdelser skulle ha särskild betydelse för bolagets situation. Vi går igenom och prövar fattade beslut, beslutsunderlag, vidtagna åtgärder och andra förhållanden som är relevanta för vårt uttalande om ansvarsfrihet. Som underlag för vårt uttalande om styrelsens förslag till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust har vi granskat styrelsens motiverade yttrande samt ett urval av underlagen för detta för att kunna bedöma om förslaget är förenligt med aktiebolagslagen.

Linköping den 7 mars 2017
Öhrlings PricewaterhouseCoopers AB

Dick Svensson
Auktoriserad revisor

Granskningsrapport för år 2016

Vi, av fullmäktige i Linköpings kommun utsedda lekmannarevisorer, har granskat Linköpingsexpo AB:s verksamhet.

Styrelse och VD ansvarar för att verksamheten bedrivs enligt gällande bolagsordning, ägardirektiv och beslut samt de lagar och föreskrifter som gäller för verksamheten. Lekmannarevisorerna ansvarar för att granska verksamhet och intern kontroll samt pröva om verksamheten bedrivits enligt fullmäktiges uppdrag och mål samt de lagar och föreskrifter som gäller för verksamheten.

Granskningen har utförts enligt aktiebolagslagen och kommunallagen, god revisionsred i kommunal verksamhet och kommunens revisionsreglemente samt utifrån bolagsordning och av års/bolagsstämman fastställda ägardirektiv.

Granskningen har genomförts med den inriktning och omfattning som behövs för att ge rimlig grund för bedömning och prövning.

Vi har granskat bolagets redovisning av målpuppfyllelse utifrån ägardirektiven, uppfyllelse av kommunalt uppdrag samt bolagets interna kontroll. Vi har även följt bolagets verksamhet genom löpande granskning. Gällande den interna kontrollen har samverkan skett med den auktoriserade revisorn.

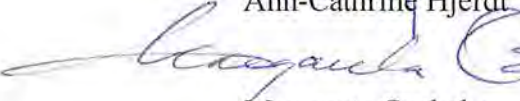
Vi bedömer sammantaget att bolagets verksamhet har skötts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt.

Vi bedömer att bolagets interna kontroll har varit tillräcklig.

Linköping den 8 mars 2017

Ann-Cathrine Hjerdt

Ann-Marie Andersson

Margareta Ossbahr

Göran Eriksson

Birgitta Johansson